

Табыстар әдісімен ЖІӨ

Шығарылған күні: 02.08.2023

Келесі шығарылым күні: 02.10.2023

- [1. Негізгі тұстары](#)
- [2. Экономика салалары бойынша ЖІӨ](#)
- [3. Глоссарий](#)
- [4. Әдіснамалық түсіндірмелер](#)
- [5. Қатысты жарияланымдарға сілтемелер](#)
- [6. Пайдалы сілтемелер](#)

1. Негізгі тұстары

2022 жылғы өндірілген Жалпы ішкі өнімнің (ЖІӨ) көлемі есепті деректер бойынша 103765518,2 млн.теңгені құрады.

2022 жылғы ЖІӨ құрылымында еңбек ақы төлеу 30,4% құрады, өндіріске және импортқа салынатын таза салықтар – 8,6% және негізгі үлес жалпы пайда/жалпы аралас табысқа келеді – 61%.

2. Экономика салалары бойынша ЖІӨ

Экономикалық қызмет түрлері бойынша еңбек ақы төлеу құрылымында ең көп үлесті Көтерме және бөлшек саудада сату; автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу (18,72%), Өңдеу өнеркәсібі (12,0%), Тау-кен өндіру өнеркәсібі және карьерлерді қазу (12,57%), құрайды.

Еңбек ақы төлеу құрылымындағы ең аз үлесті Үй қызметшісін жалдайтын үй шаруашылықтарының қызметі, өзіндік тұтынуы үшін тауарлар мен көрсетілетін қызметтерді өндіру бойынша үй шаруашылықтарының қызметі (0,10%), Сумен жабдықтау; қалдықтарды жинау, өңдеу және жою, ластануды жою бойынша қызмет (0,44%), Жылжымайтын мүлікпен операциялар (1,30%) құрды.

1-кесте

2022 жылғы табыстар әдісімен ЖІӨ*

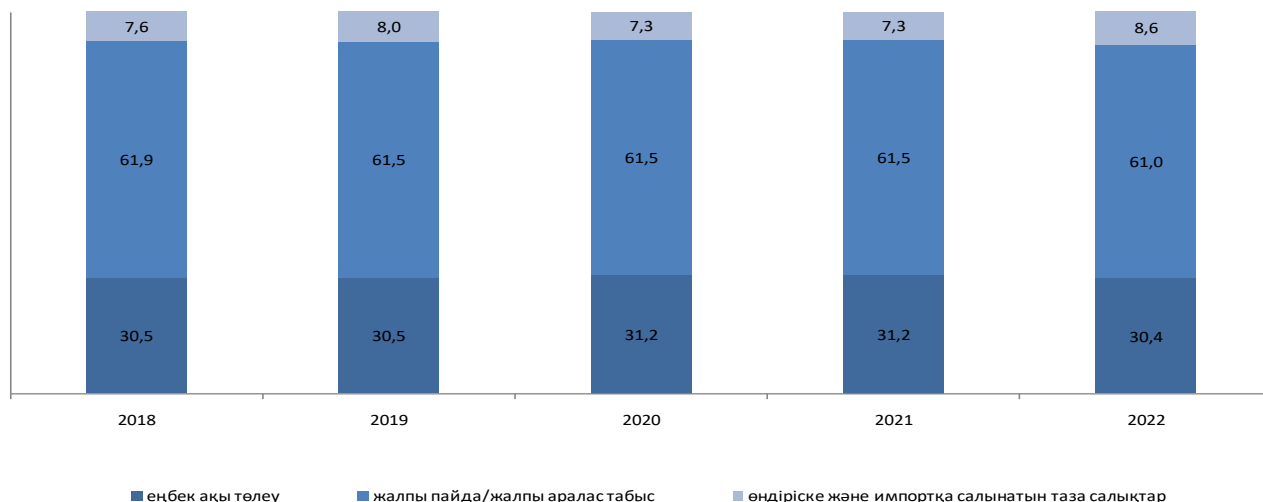
	Ағымдағы бағамен, млн. теңге	Қорытындыға пайызбен
Жалпы ішкі өнім	103 765 518,2	100,0
Еңбек ақы төлеу	31 556 468,9	30,4
Өндіріске және импортқа салынатын таза салықтар	8 902 814,5	8,6
сонымен бірге:		
өнімдерге салынатын салықтар	7 779 408,5	7,5
өндіріске салынатын басқа да салықтар	1 504 811,8	1,5
өнімдерге салынатын субсидиялар	381 405,8	0,4
Жалпы пайда/жалпы аралас табыс	63 306 234,8	61,0
негізгі капиталды тұтыну (-)	11 092 784,8	10,7
таза пайда/таза аралас табыс	52 213 450,0	50,3

* Табыс көздері бойынша ЖІӨ-ні есептеу үшін баланстық әдіс қолданылады.

1-сурет

Табыстар әдісімен ЖІӨ құрылымы

пайызбен

2022 жылғы экономикалық қызмет түрлері бойынша табыстардың құралуы

млн. теңге

	Жалпы қосылған құн	Оның ішінде		
		еңбекақы төлеу	өндіріске салынған басқа да салықтар	жалпы пайда/ жалпы аралас табыс
Тауарлар өндіру	41 741 280,1	11 449 359,3	621 348,7	29 670 572,1
Ауыл, орман және балық шаруашылығы	5 444 727,3	1 243 446,1	14 131,1	4 187 150,1
Өнеркәсіп	30 841 860,5	7 888 461,5	527 797,0	22 425 602,0
Тау-кен өндіру өнеркәсібі және карьерлерді қазу	15 210 887,2	3 335 805,6	288 895,6	11 586 186,0
Өңдеу өнеркәсібі	13 929 790,7	3 786 960,7	164 323,1	9 978 506,9
Электр энергиясымен, газбен, бұмен, ыстық сүмен және ауаны кондициялаумен жабдықтау	1 452 458,8	627 164,6	61 481,8	763 812,4
Сүмен жабдықтау; қалдықтарды жинау, өңдеу және жою, ластануды жою бойынша қызмет	248 723,8	138 530,6	13 096,5	97 096,7
Құрылыс	5 454 692,3	2 317 451,7	79 420,6	3 057 820,0
Қызметтер өндіру	54 626 235,4	20 107 109,6	883 463,1	33 635 662,7
Көтерме және бөлшек саудада сату; автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу	17 046 877,7	5 908 523,7	99 793,7	11 038 560,3
Көлік және жинақтау	6 391 443,3	1 945 116,2	148 390,4	4 297 936,7
Тұру және тамақтану бойынша қызмет көрсету	1 052 069,3	415 137,6	15 086,6	621 845,1
Ақпарат және байланыс	2 109 087,4	812 863,2	123 113,4	1 173 110,8
Қаржы және сақтандыру қызметі	3 171 635,7	1 169 355,6	54 101,5	1 948 178,6
Жылжымайтын мүлікпен операциялар	6 732 562,0	409 902,2	42 070,3	6 280 589,5
Кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет	3 427 482,3	1 343 000,9	65 974,8	2 018 506,6
Әкімшілік және қосалқы қызмет көрсету саласындағы қызмет	2 219 160,6	1 130 719,0	48 902,0	1 039 539,6
Мемлекеттік басқару және қорғаныс; міндетті әлеуметтік қамсыздандыру	1 961 063,2	1 503 035,2	60 841,3	397 186,7
Білім беру	4 224 630,8	2 782 540,1	120 370,5	1 321 720,2
Денсаулық сақтау және халыққа әлеуметтік қызмет көрсету	2 959 635,6	1 644 181,3	69 619,5	1 245 834,8
Өнер, ойын-сауық және демалыс	928 891,5	492 459,5	16 846,1	419 585,9
Көрсетілетін қызметтердің өзге де түрлерін ұсыну	2 338 955,0	517 172,7	18 164,3	1 803 618,0
Үй қызметшісін жалдайтын үй шаруашылықтарының қызметі, өзіндік тұтынуы үшін тауарлар мен көрсетілетін қызметтерді өндіру бойынша үй шаруашылықтарының қызметі	62 741,0	33 102,4	188,7	29 449,9
Салалар бойынша қорытынды	96 367 515,5	31 556 468,9	1 504 811,8	63 306 234,8
Өнімдерге салынатын салықтар	7 779 408,5	-	-	-
Жалпы ішкі өнім	103 765 518,2			

2022 жылғы экономикалық қызмет түрлері бойынша бастапқы табыстардың салалық құрылымы

пайызбен

	Жалпы қосылған құн	Оның ішінде:		
		еңбекақы төлеу	өндіріске салынған басқа да салықтар	жалпы пайда/ жалпы аралас табыс
Тауарлар өндіру	100,0	27,4	1,5	71,1
Ауыл, орман және балық шаруашылығы	100,0	22,8	0,3	76,9
Өнеркәсіп	100,0	25,6	1,7	72,7
Тау-кен өндіру өнеркәсібі және карьерлерді қазу	100,0	21,9	1,9	76,2
Өңдеу өнеркәсібі	100,0	27,2	1,2	71,6
Электр энергиясымен, газбен, бұмен, ыстық сүмен және ауаны кондициялаумен жабдықтау	100,0	43,2	4,2	52,6
Сүмен жабдықтау; қалдықтарды жинау, өңдеу және жою, ластануды жою бойынша қызмет	100,0	55,7	5,3	39,0
Құрылыс	100,0	42,5	1,5	56,0
Қызметтер өндіру	100,0	36,8	1,6	61,6
Көтерме және бөлшек саудада сату; автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу	100,0	34,7	0,6	64,7
Көлік және жинақтау	100,0	30,4	2,3	67,3
Тұру және тамақтану бойынша қызмет көрсету	100,0	39,5	1,3	59,2

	Жалпы қосылған құн	Оның ішінде:		
		еңбекақы төлеу	өндіріске салынған басқа да салықтар	жалпыпайда/ жалпы аралас табыс
Ақпарат және байланыс	100,0	38,5	5,9	55,6
Қаржы және сақтандыру қызметі	100,0	36,9	1,7	61,4
Жылжымайтын мүлікпен операциялар	100,0	6,1	0,6	93,3
Кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет	100,0	39,2	1,9	58,9
Әкімшілік және қосалқы қызмет көрсету саласындағы қызмет	100,0	51,0	2,2	46,8
Мемлекеттік басқару және қорғаныс; міндетті әлеуметтік қамсыздандыру	100,0	76,6	3,1	20,3
Білім беру	100,0	65,9	2,8	31,3
Денсаулық сақтау және халыққа әлеуметтік қызмет көрсету	100,0	55,6	2,4	42,0
Өнер, ойын-сауық және демалыс	100,0	53,0	1,8	45,2
Көрсетілетін қызметтердің өзге де түрлерін ұсыну	100,0	22,1	0,8	77,1
Үй қызметшісін жалдайтын үй шаруашылықтарының қызметі, өзіндік тұтынуы үшін тауарлар мен көрсетілетін қызметтерді өндіру бойынша үй шаруашылықтарының қызметі	100,0	52,8	0,3	46,9
Салалар бойынша қорытынды	100,0	32,7	1,6	65,7

Динамикалық кестелер:

[ЭҚТ бойынша еңбек ақы төлеу](#)

[ЭҚТ бойынша өндіріске салынатын басқа да салықтар](#)

[ЭҚТ бойынша негізгі капиталды тұтыну](#)

[ЭҚТ бойынша таза пайда және таза аралас табыс](#)

[Табыстар әдісімен ЖІӨ құрылымы](#)

3. Глоссарий

Жалпы ішкі өнім (ЖІӨ) – елдің экономикалық қызметінің соңғы нәтижесін сипаттайтын ұлттық шоттар жүйесінің маңызды көрсеткіштерінің бірі.

Жалпы қосылған құн – жекелеген өндірушілер, салалар немесе экономика секторлары енгізген ЖІӨ салым көрсеткіші ретінде қызмет ететін аралық тұтыну құнын шегергендегі жалпы өнімнің құны.

Қызметкерлерге еңбекақы төлеу - жұмыс берушінің қызметкерлерге олардың есепті кезеңде орындаған жұмысына ақшалай және/немесе заттай нысанда төлеген барлық сыйақыларының сомасы.

Өнімдерге салынған салықтарға мөлшері өндірілген өнімдер мен көрсетілген қызметтердің құнына тікелей байланысты салықтар кіреді.

Өндіріске салынатын басқа да салықтар өнімге салынатын салықтардан басқа, өндіруші бірліктердің өндіруге немесе өндіру факторларын пайдалануына байланысты оларға салынатын барлық салықтардан тұрады. Мұндай салықтардың мөлшері өндірістің көлемі мен рентабельділігіне тікелей байланысты емес.

Негізгі капиталды тұтыну есепті кезең ішінде оның физикалық және моральдық тозуы мен кездейсоқ бүлінуінің нәтижесінде негізгі капитал құнының азаюын көрсетеді.

Экономиканың жалпы (таза) пайдасы қосылған құнның қызметкерлер еңбекақысын төлеуге және өндіріске салынатын салықтарды төлеуге байланысты шығыстарды шегергеннен кейін өндірушілерде қалатын бөлігі. «Жалпы» немесе «таза» термині бұл жағдайда осы көрсеткіш өндіріс процесінде негізгі капиталды тұтынуды қосатынын немесе қоспайтынын көрсетеді.

4. Әдіснамалық түсіндірмелер

Табыстар әдісімен алынатын Жалпы ішкі өнім оның құрылымын бастапқы табыстар: жалдамалы жұмыскерлердің еңбекақысы, өндіріс және импортқа салынатын таза салықтар, пайда және аралас табыс негізінде анықтайды.

5. Қатысты жарияланымдарға сілтемелер

[Өндіріс әдісімен ЖІӨ](#)

[Түпкілікті тұтыну әдісімен ЖІӨ](#)

[Жалпы өңірлік өнім](#)

[Қысқа мерзімді экономикалық индикатор](#)

[Қазақстан Республикасының ұлттық шоттары](#)

6. Пайдалы сілтемелер

[Статистика бойынша әдіснамалық ереже](#)

[Табыстар әдісімен жалпы ішкі өнімді есептеу әдістемесі](#)

[Өнімдерге және импортқа салынатын салықтарды есепке алу әдістемесі](#)

[Қазақстан Республикасының ұлттық шоттары, Сапа жөніндегі есеп](#)

[Табыстар әдісімен ЖІӨ, Сапа жөніндегі есеп, 2021г.](#)

[ҰШЖ көрсеткіштерін есептеудегі номиналды сәйкессіздіктерді талдау, Сапа жөніндегі есеп, 2022 ж.](#)

[«Талдау» ақпараттық-талдау жүйесі»](#)

Шығаруға жауапты: Ұлттық шоттар департаменті	Департамент директоры: Ә.Е. Нақыпбеков Тел. +7 7172 74 97 17	Орындаушы: А.С. Ермагамбетова Тел. +7 7172 74 97 92 E-mail: a.ermagambetova@aspire.gov.kz	Мекенжай: 010000, Астана қаласы Мәңгілік ел даңғылы, 8 Министрліктер Үйі, 4-кіреберіс
--	---	---	--
